

Korejci

Korejci (朝鲜族 *Cháoxiǎn zú*)

alternativní označení: Jaeoe dongpo (Korea)

populace: 1 830 929 obyvatel

výskyt v ČLR: Heilongjiang, Liaoning, Jilin

výskyt mimo ČLR: Severní a Jižní Korea, Japonsko

jazyk: korejština (izolovaný jazyk)

Korejská menšina obývá severovýchod ČLR, především provincie Heilongjiang, Liaoning, Jilin. Významnější roli začali etničtí Korejci na území Číny hrát až poměrně pozdě – po první uprchlické vlně z neklidem zmítaného Korejského poloostrova po roce 1860. Jednalo se zejména o nižší třídu vytlačenou válkami, chudobou a útlakem. Další vlna Korejců pak začala přicházet po anexi Korejského poloostrova Japonci v roce 1910. Po opětovném osvobození v roce 1945 se ovšem opět až 40 % (asi 600 tisíc) Korejců žijících v Číně odstěhovalo zpět do Koreje. Od prvního sčítání v roce 1953 se jedná o nejpomaleji rostoucí etnickou skupinu v ČLR a podíl čínských Korejců na celkové populaci Číny pomalu klesá. Důvodem je i to, že přestože mají Korejci jakožto etnická menšina výjimku z politiky jednoho dítěte, často sami dobrovolně volí výchovu potomka jediného. V posledních deseti letech dokonce již klesají i jejich absolutní počty (při stále rostoucí celkové populaci ČLR), což je způsobeno zejména rostoucí emigrací do třetích zemí. Korejskou komunitu v současné ČLR ovšem tvoří pouze čínští občané korejského etnického původu, ale i poměrně velký počet nelegálních uprchlíků z KLR.

Korejci byli jako etnická skupina ČLR uznáni hned v první klasifikační vlně při prvním sčítání v roce 1953. A již od roku 1952 disponují vlastní autonomní prefekturou Yanbian v provincii Jilin při hranicích se Severní Koreou. Ve stejné provincii mají ještě autonomní kraj Changbai. K tomu navíc mají 12 autonomních okresů v provincii Heilongjiang, 10 autonomních okresů v provincii Jilin (4 z nich sdílejí s Mandžuy) a 2 okresy v provincii Liaoning.

Z přistěhovalecké vlny 2. poloviny 19. století tvořili většinu čínských Korejců zemědělci – odešli na sever částečně i jako osadníci hledající volnou zemědělskou půdu ke kultivaci. Dnes však v tomto ohledu doznala korejská komunita zásadních změn – mnoho se jich z venkova odstěhovalo do měst (což má za následek významný pokles podílu Korejců na obyvatelstvu Yanbianu) a začali se mnohem více věnovat práci ve službách, obchodu a průmyslu.

V korejské společnosti silně zakořeněný konfucianismus a důraz na vzdělávání vede rodiče čínských Korejců ke snaze zajistit svým potomkům maximálně kvalitní vzdělání. Proto je pro tuto minoritu (na rozdíl od jiných etnických menšin) typická velmi vysoká gramotnost i vysoký počet vysokoškolsky vzdělaných jedinců. Je nutné také zmínit, že korejská minorita v ČLR si zachovává vysoký podíl znalosti korejštiny (i ve čtvrté a pozdější generaci). Tomu napomáhá široká síť státem podporovaných korejských škol, kde se korejština používá jako vyučovací jazyk, a zvýhodnění Korejců studujících v rodném jazyce na Yanbianské univerzitě. Udržování původního jazyka také podporuje korejské rádio a korejsko-jazyčný denní tisk. Přesto v průběhu let došlo k jisté změně – postupnému přechodu od severokorejského dialektu k dialektu soulskému. To je způsobeno vlivem jihokorejských médií a populární kultury. Celkově se však čínští Korejci silně ztotožňují s ČLR, mluví standardní čínštinou a jejich zájem o korejštinu přes všechny pobídky a možnosti studia postupně klesá.

Co se týče tradičního oděvu Korejců, je velmi blízký tomu, co se nosilo na Korejském poloostrově – tradiční barva oděvu je bílá, muži dříve nosili dlouhé kalhoty, ženy pestrobarevné sukně a obě pohlaví vesty se stuhami. Stejně tak písně a tance odkazují na tradiční korejský folklór. Korejci často a rádi tančí, jejich písně jsou především veselé, nejznámějším hudebním nástrojem je tzv. dlouhý buben (*sakgo* 사고 / *shuògǔ* 朔鼓), který propůjčil svůj název i jednomu z velmi oblíbených dívčích tanců. I kuchyně čínských Korejců je tradiční korejská, využívající hlavně suroviny, jako je krátkozrnná rýže, zelenina, vepřové a hovězí maso, sojová omáčka, česnek, zázvor, pepř, chilli pasta, i speciální korejské způsoby úpravy potravin (smažení, grilování, napařování atp.). Tradiční domy si Korejci v Číně stavěli ze dřeva či hlíny a natírali je vápnem (dnes se staví především z cihel). Střechy byly tvořeny čtyřmi zešíkmenými plochami s doškovou či taškovou krytinou. Dům se tradičně dělí na tři místnosti, které jsou více či méně zaplněné *kangem* (zvýšené podlahové lůžko vyhřívané zespodu podobně jako pec, typické pro celou oblast severovýchodu), a proto si také před vstupem do obývacích místností Korejci vyzouvají boty.

Pokud se hlásí k nějakému náboženství, pak to je – podobně jako v Jižní Koreji – především buddhismus a křesťanství (protestantské i katolické). Silný vztah mají ke konfuciánské tradici, zejména k dodržování pevně strukturovaných vztahů v rodině a společnosti a i v čínské společnosti až přepjatě působící úctě ke stáří.

Korejskou komunitu tvoří pouze čínští občané, ale i poměrně velký počet nelegálních uprchlíků z KLR. Zde se ovšem odhady počtů významně liší. Některé zdroje uvádí až 200 tisíc, jiné odhadují čísla podstatně nižší. K tomu můžeme ještě připočítat 120 000 Jihokorejců, kteří v ČR legálně dlouhodobě pobývají. Možná i více než polovinu z toho tvoří rostoucí počet studentů, kteří na univerzitách v čínských městech vytváří vlastní komunity. V roce 2006 jich bylo 54 tisíc a o dva roky později přesáhl jejich počet 66 tisíc. Jde o vůbec největší korejskou komunitu žijící mimo Korejský poloostrov – 35 % z celkového počtu Korejců žijících mimo Jižní Koreu. Za zmínku také stojí, že asi 443 000 čínských Korejců žije a pracuje v Jihokorejské republice (údaj z roku 2009), kde tvoří 71 % ze všech imigrantů s čínským občanstvím žijících v Jižní Koreji. Vzhledem k jistým proti-čínským náladám jihokorejské společnosti jsou zde údajně diskriminováni.

Literatura:

- Bergsten, C. F. – Ch'oe, I. (eds.), *Korean diaspora in the world economy*. Washington: Institute for International Economics.
- Chang, E. T., – Koh, H. C. (2001). *Korean diaspora in China: Ethnicity, identity and change*. New Haven: East Rock Institute.
- Kim, H. (2010). *International ethnic networks and intra-ethnic conflict: Koreans in China*. New York: Palgrave Macmillan.
- Kim, Si Joong (2003). „The Economic Status and Role of Ethnic Koreans in China“, *The Korean Diaspora in the World Economy*, Institute for International Economics, 101–131.
- Lee, C.-J. (1986). *China's Korean minority: The politics of ethnic education*. Boulder: Westview Press.
- Suh, D.-S. – Shultz, E. J. (1990). *Koreans in China*. Honolulu, Hawaii: Center for Korean Studies, University of Hawaii.
- Yoon, In-Jin (2012). „Migration and the Korean Diaspora: A Comparative Description of Five Cases“, *Journal of Ethnic & Migration Studies* 38/3: 413–435.